

Dr. A. V—e.

Moskva brez krinke.

(Konec.)

5.

Izvršitev sodbe nad inozemci, ki morajo biti izgnani izven mej sovjetske Rusije, se zavlačuje v neskončnost. — Poznal sem nekatere, ki so morali čakati po leto in pol, po dve in tri leta. Vzrok temu zavlačevanju je v tem, ker komunisti ne želijo, da bi se v inozemstvu zvedela resnica o tem, kar se godi v sovjetski Rusiji. Aretiranje inozemcev se večidel tolmači s tem, ker vedo o sovjetski Rusiji preveč.

Aretirani inozemec, ki nima znancev ali sorodnikov, ki bi zamogli obvestiti inozemsko zastopstvo o njegovi aretaciji, ostane popolnoma brez moči in zapuščen.

Tak inozemec šestokrat izgine s površja zemlje, ne da bi zapustil le najmanjšo sled za seboj. Edino upanje, ki ga ima, je, da se obrne do g. M. Vinaverja, predstavnika poljskega političnega Rdečega križa ali na g. Peškova, ki obiskujeta enkrat na teden zgradbo, v kateri se nahaja delavski oddelek ječe.

Toda ti predstavniki političnega Rdečega križa imajo pristop v ječo ob času, ko so vsi obsojenci zunaj na delu. Videti smejo samo take ujetnike, ki jim G. P. U. da posebno dovoljenje za slišen sestanek. Sicer pa se vrši tak razgovor vedno v prisotnosti enega čekišta. Ako hoče inozemec v ječi govoriti s takimi predstavniki, mora poprej pisмено prositi za dovoljenje ter mora svojo prošnjo nasloviti na upravnika kaznilnice. Tako dovoljenje se dobi zelo redko. Ako pa se dobi, se svetuje takemu ujetniku, naj mnogo ne blebeta, ker bo sicer zaprt v temnici.

Inozemec pa, ki se mu je pod kakršnokoli pretvezo posrečilo ostati v celici in mu ni bilo treba iti na prisilno delo ter se obrne do predstavnikov Rdečega Križa brez poprejšnjega dovoljenja, mora takoj v temnico! Tak inozemec nima niti časa, da sporoči svoje ime. Tako je mnogo inozemcev, ki so popolnoma ločeni od zunanjega sveta in ostanejo zaprti in pozabljeni v sovjetskih dosmrtnih ječah.

Kar se tiče mene osebno, sem moral čakati več kot štiri mesece po svoji obsodbi, da se obsodba izvrši. Moral bi čakati še dalje, ako bi se ne bili odločno zavzeli zame pri sovjetski vladi nekateri inozemski predstavniki.

Po tem dolgem opisu ječe Butyrki mi ne preostane prostora, da opišem še vse ostale; mislim pa, da si čitatelji lahko sami napravijo jasno sliko o njih, ako se upošteva, da je ječa Butyrki še ena izmed najboljših sovjetskih ječ.

Posebno opozarjam čitatelje na dejstvo, da so vse ječe v sovjetski Rusiji prenapolnjene. Sovjeti stalno odvarjajo nove, vedno večje ječe kakor tudi zbiralna taborišča, a še vedno nimajo dovolj prostora za jetnike. Po celicah je skoraj redno dvakrat toliko jetnikov, kolikor bi se jih smelo običajno sprejemati. Čestokrat pripeljejo v eni noči v ječo 1500 do 2000 novih jetnikov.

V ječi Butyrki smo redno zaznavali

to število po objavah v kuhinji, kjer se je na deski zapisovalo, za koliko ljudi je treba pripraviti hrano. Štirje dobro zastraženi jetniki so odhajali v kuhinjo iz vsakega hodnika, da nam prinesejo kosilo v celice.

Ko sem bil v začetku aprila premeščen v Leningrad v ječo v Spalerni ulici, je bilo v moji celici 33 jetnikov, namesto 10. V noči od 9. na 10. aprila so pripeljali v to ječo 3700 novih jetnikov, izmed teh 1200 žen in nekatera celo z otroci.

Ko sem prišel v Pskov, nas jetniška uprava ni hotela sprejeti (mene in še pet sodrugov v nesreči). Zaprli so nas končno v celico, ki je bila dva in pol metra dolga in en in pol metra široka. Sveženj gnile slame, polne mrčesa, so nam vrgli na zemljo ter so nam rekli: »Uredite si, kakor morete!«

V Ostrovu nas tudi niso pustili v ječo, tako je bila polna. Nekateri jetniki so bili nastanjeni celo v upraviteljevi pisarni, nekateri pa kjersibodi. Prenočiti smo morali v lopi obmejnega odseka G. P. U. V tej lopi smo morali vso noč loviti gladne podgane, ki so nas napadale in grizle.

Ostavivši Ostrov sem prišel v Letonijo, in sem tako ponovno zagledal svobodno sonce, potem ko sem bil pokazal hrbet zvezi »svobodnih« sovjetrov, kjer so ječe prenapolnjene aretiranih meščanov.

Je še mnogo podrobnosti iz sovjetskih ječ, ki jih nisem mogel sporočiti čitateljem. Toda bilo bi treba spisati več knjig, ako bi hotel izčrpno obdelati to vprašanje.

Na koncu svojega opisa, potem ko sem mogel naslikati vse prizore terora, ki sem jih videl, moram priznati neko zadovoljstvo, da me je sovjetska oblast ukazala zapreti. Tako sem imel sam priliko, da sem osebno videl in izkusil vse, kar se godi v teh ječah in kar sovjetske oblasti skrbno skrivajo pred očmi inozemcev.

Ko sem bil svoboden, sem vedel mnogo; po svoji aretaciji sem zvedel še več in kar je najvažnejše, sem mogel zlasti potrditi kot resnično vse to, kar sem že vedel od prej.

Uverjen sem, da se ne more dolgo držati tak režim, ki se opira samo na golo nasilje in surovo silo in ki ga ljudstvo sovraži in zaničuje.

Kdor se loti meča,
bo z mečem pokončan!

Nova knjiga.

Molitvenik, Pečjak, Večno življenje, v novi izdaji. To je gotovo najbolj priljubljen molitvenik, saj je sedem izdaj bilo v celoti razprodanih in je sedaj izšla že v osmi izdaji. V platno vezano z rdečo obrezo se že dobi v Cirilovi knjižarni v Mariboru in stane Din 20.—. Ostale vezave bodo tudi v kratkem na razpolago. Vsa naročila pošljite na Tiskarno sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5 ali Aleksandrova cesta 6.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gulišek, Maribor, Razlagova ulica 25. 363

Vinarski kongres. V Ljutoremu je bilo na praznik Gospodovega vnebohoda, dne 29. maja, zborovanje slovenskih vinogradnikov pod predsedstvom g. Lovro Petovarja, ki je bil zopet izvoljen za predsednika Vinarskega društva dravske banovine. Na tem zborovanju je bila med drugimi resolucijami sprejeta tudi resolucija, ki zahteva, naj se s prihodnjim letom obdavčenje šmarnice še poveča.

Dvovlastniki ob državni mejl, previdnosti. Dogaja se, da ta ali oni odproda ali odda v najem svoje dvovlastniško posestvo v Avstriji. Malokdo pa pri tem misli na to, da je s tem zapravil svoje dvovlastniške pravice. V čl. 28 carinskega postopka glede dvovlastnikov (uradni list št. 84 od 8. septembra 1923) je določeno rečeno, da morajo carinarnice dvovlastnikom odvzeti izdane prehodnice, če le ti dvovlastno posestvo prodajo, povečajo ali dajo v zakup. Zaradi tega je potrebna največja opreznost, da ne zabredemo v nepravilike, ki jih kasneje ni več mogoče popraviti. Tako pridobljene proizvode je treba namreč ob uvozu iz Avstrije v naši državi ocariniti.

Enodnevni tečaj za zeleno cepljenje, pletev, zatiranje boleznih in škodljivcev v vinogradništvu se bo vršil dne 12. junija 1930 pri banovinski trtnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave se sprejemajo do 11. junija. Zadostuje dopisnica. Upravnik nasada.

Enodnevni tečaj o zelenem precep-ljanju šmarnice se vrši v pondeljek, dne 23. junija tega leta na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Kmetijska kino-predstava v Prevaljah je bila dne 25. maja prav dobro obiskana. »Za Prevalje nenavadno velika udeležba«, tako so ugotovili domači poznavalci razmer. — »Hvala lepa, hvala, gospodi!« pa so ponavljali pri odhodu kmečki očaki in so s tem najiskrenejše poudarili svoje priznanje in uspelost prireditve. Stroške za prireditve je krila Hranilnica in posojilnica v Prevaljah in ji zato gre vsa zahvala!

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Pretekli teden se je zaključila pri Sv. Križu kmetijsko nadaljevalna šola. Učencev je bilo 27. Precejšnje število, a vendar še želimo, ko se bo pričelo novo šolsko leto, da se število učencev še pomnoži. Dne 21. maja so imeli ti učenci izlet v Maribor pod vodstvom g. Mil. Verka, nadučitelja pri Sv. Križu. Izletnikov je bilo 20. V Mariboru so obiskali vinarsko šolo in kmetijsko družbo. V učnih urah je dobil prvenstvo I. Debelak od Sv. Mohorja.

Kalobja. V 17. številki »Slovenskega Gospodarja« je bil objavljen med drugim tudi da-

vek na šmarnico. Glavni namen tega davka je, da se šmarnica iztrebi. Če se bo stvar izvajala natančno, bo ubogi kmetič, a še bolje kajzar precej prizadet. Marsikateri posestnik goji po par sto trsov šmarnice le v ta namen, da njen pridelek uporabi le za domače potrebe ob raznih prilikah, kot na primer ob praznikih itd., da mu ni treba kupiti vina, ali piti samo sadjevec ali celo samo vodo. Navadno taki posestniki ne gojijo drugega trsa vsled prevelikih stroškov temeljitega obdelovanja, škropljenja, žvepljenja itd. So tudi kraji, kjer sploh kaj drugega ne rodi, šmarnica pa se zadovolji s skromnejšo zemljo. — Radi tega bi bilo umestno, da bi se banska uprava ozirala na to in pobirala davek na šmarnico le od tistih posestnikov, ki jo goje v velikem obsegu in spravljajo njen pridelek v promet. Ti tudi lažje utrpijo davek, dočim je mali posestnik itak preobložen, nima pa nobenih dohodkov, razven če tu in tam proda kako tele ali prašiča, potreb pa je sto in sto. Da je temu res tako, je razvidno iz tega, da že celo srednji posestniki iščejo postranskega zaslužka v rudokopih, tovarnah in drugod, ali pa se izseljujejo v Francijo in še dalje. Letos se nam obeta suha letina; to je: sadje ne bo obrodilo, vsaj v tem kraju ne. — Kdor pa ima nekaj šmarnice, ima upanje, da bo vsaj za sllo kril domačo potrebo, ker je le strašno dolgočasno, če se mora pri malci piti samo vodo. Upamo, da bo kraljevska banska uprava to upoštevala in nas male posestnike oprostila od plačevanja davka na šmarnico. — Kalobčan.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolice priredi na binkoštni pondeljek, to je dne 9. junija ob 15. uri poučno predavanje pri čebelnjaku gosp. Kodela na Ostrožnem pri Celju. Čebelarji iz Celja in okolice pridite!

Predajalnica državnih srečk v Ptuj G. Pichler, Društveni dom. Srečke za 20. kolo se od 6. t. m. naprej dobivajo. Ako srečke osebno kupite, nimate nobenih poštnih stroškov. Na zahtevo se pošiljajo srečke tudi po pošti in jih lahko naročite po dopisnici. Žrebanje L. razreda je še le 8. julija 1930, ter ne zamudite sreče.

Novozidana hiša, štiri sobe s prostornim gospodarskim poslopjem, nekaj zemlje in travnika, lepa lega blizu mesta, postaje, šole in cerkve, se ugodno proda. Martin Klep, Sv. Rok pri Ptuj.

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Grofica je nekako plaho in z dvomom pogledala užaljeni v obraz, pričakovala je v tem trenutku najhujše očitke, videla je le solze v očeh globoko užaljene, a ona sama tudi ni našla besed.

Grofica Tatenbahova prime za trepetajočo roko svoje nasprotnice.

»Svarili so me,« reče mirno ter komaj zadržuje solze, »nisem mogla in hotela misliti, kar moram sedaj videti. Naj bo, grofica Zrinjska, ne jaz, ampak vi imate ljubezen mojega soproga, do tega bridkega spoznanja sem sedaj prišla.«

Po teh besedah ni mogla govoriti dalje, bridko čustvo prevare in globokega ponižanja, ki ga je povzročilo današnje razkritje, jo je skoraj premagalo. Toda hitro se je zavedla, vzravnala se je takoj ter stopila ponosno pred nemo tekmovalko.

»Grofica,« reče čez nekaj časa, »Ana Terezija Tatenbahova ni samo soproga, ona je tudi mati

Nekaj važnega za živinorejce.

Pri nas v Sloveniji pogine na leto precej živine vsled napenjanja, ki nastopi, ako je govedo zavžilo preveč mokre detelje ali mlade trave. Naši živinorejci uporabljajo več sredstev proti napenjanju in zadnje je pač ubodljaj. V Avstriji se poslužujejo že od leta 1928 v slučajih napihnjenja sredstva, ki se imenuje »kolikum«. O tem doslej najbolj uspešno preizkušenem sredstvu je objavil avstrijski list »Welscher Anzeiger« od 8. septembra 1928 sledeče: »Na toletni 50 letni jubilejni razstavi v Welsu je razstavilo »Kolikum« podjetje v Gradcu med drugim tudi že po celem svetu znani »kolikum«, ki je brezdvomno najbolj učinkovito sredstvo napram koliki pri konjih ter napenjanju pri goveji živini. Seve imamo razne balzame, ki so uspešna sredstva pri konjih, a ravno pri govedih se je treba skoro dosledno poslužiti ubodljaja ali cevi. Sredstvo »kolikum« je pri govedih proti napenjanju učinkovito ter preizkušeno tako, da odpadeta ubodljaj ter cev, ako zalijemo najbolj nevarno napeto živinčico s »kolikum«. — Brezpogojno neha nevarnost tekom 10 minut.

Pri pregledovanju razstave je naročil tedajni avstrijski zvezni predsednik dr. Hainisch pri imejitelju tvrde »Kolikum« več zavojev tega sredstva, ga prevzel na licu mesta in povdaril, da je že poučen o tem izbornem zdravilu, ki je nepregledne važnosti za poljedelce in posebno še za večje živinorejce. Dr. Hainisch je poslal kupljeno sredstvo takoj na svojo posest v Spitalu na Semmeringu.«

Ravnokar opisano sredstvo se bo začelo v kratkem razprodajati po naši državi, je kar najbolj priporočljivo, ker je učinkovito in poceni. Analiza Kmetijske preizkusne postaje v Mariboru beleži o »koliku« sledeče: »Kemikalije,

Bodite oprezni!

pri nakupu nove obleke in zahtevajte pred tem od Trgovskega doma

Siermecki v Celju s dopisnico na ogled vzorce sukna, ševjota in kangarna za moške obleke, krasne volnene tkanine za ženske plače in obleke, svile, delena, etamina, šifona, batista, platna in vse ostale manufakture za obleke in perle.

Naročila preko Din 500 se pošiljajo poštino prosto. Časnik s več tisoč slikami na zahtevo popolnoma brezplačno.

Trgovski dom H. Siermecki, Celje št. 24. Dravska banovina.

kakor so v praški (v koliku) zoper napenjanje in kolikor se uporabljajo pri izdelavi živin, ne morejo škodovati organizmu in je promet z njimi svoboden.«

Drugi preiskovalni zavod v Avstriji trdi, da se rabi slični preparat kakor je »kolikum« pri zdravljenju človeka, le v zmanjšani količini. Pri uporabi za konje in govedo se razlikuje v toliko, da je sestava nekoliko različna z oziranjem na živalski organizem.

Naši živinorejci bodo gotovo navdušeno posegli po tem najboljšem sredstvu in jih bomo opozorili na nakup, kakor hitro bo organizirana po naših krajih razprodaja na debelo in drobno.

*

Zakaj sveži hlevski gnoj slabo učinkuje?

Marsikateri kmet je spomladi močno pognojil zemljo s hlevskim gnojem, ki se mu je nabral na gnojišču zadnje mesece, posadil ali posejal vanjo koruzo, krompir, peso ali kako drugo okopavino in pričakoval, da mu bodo rastline takoj dobro uspevale. Toda žalostno je opazil, da učinek ni bil tak, kakor se ga je nadejal. Rastline so rastle le polagoma in niso kazale iste živahnosti, ki jo imajo pri obilici hrane. Vzlic temu, da je bilo v zemlji dovolj gnoja, so stradale. Kaj je temu vzrok?

24

in pri tem čustvu tudi ne sme pozabiti, da ne gre zato, da bi obračunala z gospo, ki je znala odzvati ljubezen njenega soproga, ampak da je sedaj edina naloga soproge grofice Tatenbahove, da ga reši za svojega otroka.«

»Kaj,« vzklikne grofica Zrinjska, »vi veste?«
»Kar je v tem pismu le površno omenjeno in kar se mi je že prej poročalo, česar pa nisem nikdar hotela verjeti,« odvrne grofica Tatenbahova ter nadaljuje s povzdignjenim glasom.

»Vi veste boljše kakor jaz, da hodi moj mož po dveh potih in pride po enem v oni tabor, v katerem neha biti zvest podanik in služabnik svojega vladarja. Dosti grofica, usoda je hotela, da stojim danes pred vami, da vas prosim: Ana Katarina Zrinjska, delajve skupno na to, da rešive mojega soproga.«

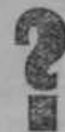
»Uboga Terezija,« reče grofica Zrinjska, »vi nimate zame nobenih očitkov?«

Grofica Tatenbahova se bridko nasmehlja ter odkima z glavo.

»Kako bi sedaj mogla očitati v tej resni uri, ko je vendar čas, da dela ljubezen in se z njeno pomočjo reši mož, katerega čast in življenje se kmalu odleči. Grofica, vi veste več kakor jaz, kako daleč je že krenil moj soprog od poti dol-

Ste naročeni na list

NEDELJA

Izhaja vsak teden!

Prinosa vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničnem dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik»

in mične zgodbi za deca

Stane mesečno samo 2 Din celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO p.

dopisnici na spodnji naslov: **Uprava NEDELJE**

Maribor, Slomškov trg 20.

Hlevski gnoj, kakor ga spravimo iz hleva na gnojščice, nima še raztopljivih redilnih snovi za rastline, ampak te te morajo pripraviti še le bakterije. Ta nevidna živa bitja razkrajajo v hlevskem gnoju in gnojnici se nahajajoče beljakovine in druge spojine v rastlinsko hrano, ki jo potem še le korenine vsrkajo in dovajajo rastlini. To delo je v veliki meri dovršeno v dobro vlezanem, mastnem hlevskem gnoju, ki v zemlji kmalu učinkuje.

Zal pa, da v naših gospodarskih razmerah nimamo spomladi toliko vlezanega hlevskega gnoja, da bi mogli z njim pognojiti vsem ekopavinam, ampak smo navezani na svež gnoj, četudi je njegovo delovanje bolj počasno in nepopolno. Tak gnoj ne pride v istem letu do popolne veljave, ampak še le v naslednjem pri drugih rastlinah. Mi pa hočemo, da nam pride predvsem v korist pri ekopavinah. Nimamo sicer pripomočka, da bi mogli pospešiti zorenje gnoja, vendar lahko nadomestimo njegovo počasno delovanje spomladi pri mladih rastlinah z drugimi in sicer s umetnimi gnojili.

V umetnih gnojilih imamo sredstva, ki jih lahko uporabljamo v različnih dobah, za različne rastline in v različne svrhe. Spomladi rabijo vse mlade rastline obilo dušičnate hrane za razvoj svojih listov in stebelovja, potem svetja in sadu. Dušika ima hlevski gnoj precej, toda ta se nahaja v beljakovinah in je še nedostopen koreninam. Izmed dušičnatih gnojil je pa eno, čilski soliter, ki ima dušik v obliki solitrove kisline, ki jo korenine takoj lahko vsrkajo in porabijo za hrano. Zato je tudi učinek tega gnojila takoj viden, kajti le po osmih dneh se po zelenih rastlinah, ki smo jih z njim potrosili, pokaže bujnejša rast in bolj temnozeleno barva listov. Če nudimo torej rastlini v mladosti obilo dušičnate hrane, se bo kmalu krepko razvila in tudi pozneje dala obilo ploda, bodisi v zrnju ali v gomolju ali korenju. Iz tega razloga je zelo važno, da gnojimo ekopavinam v mladosti s čilskim solitrom.

S tem gnojilom pomagamo ne samo koruzi in krompirju, ampak tudi pesi in korenju, repi in zelju ter vsem šibkim rastlinam. Zato ga tudi umni kmetovalci v zadnjih letih vedno več uporabljajo. Dobi se ga povsod, kjer oddajajo tudi druga umetna gnojila.

*

Suhe gobe.

Ker dobivajo posebno naši siromašni sloji na 100.000 dinarjev letno za suhe gobe, podajamo našim bralcem ta za-

nimiv članek, ki ga je prinesel »Slovenec« z dne 23. maja ter opozarjamo posebno na ona mesta, ki govore o zaščiti gobjega legla, da ne iztrebimo po lastni krivdi koristnih gob iz naših gozdov. **Odrežite torej gobe pri zemlji, tako da ostane spodnji del kocene v zemlji in pustite stare nerabne gobe pri miru, da dozore trosi (seme) in se zaplodijo nove gobe. Toda naj govori članek:**

Zadnje čase so se pojavile vesti, da so tu in tam že začeli rasti jurčki, iz česar se da sklepati kakor tudi z oziranjem na letošnje ugodne vremenske prilike, da je pričakovati v kratkem morda zelo obilne pomladanske rasti jedilnih gob. Kakor znano, pride pri nas za kupčijo v poštev užitni goban.

Trgovina s suhimi gobami je v preteklem letu že kazala znake predvojnih časov, to se pravi, da inozemstvo ni hotelo nakupovati vse vprek, samo da diši po gobah, kakor je bilo to v prvih povojnih letih, ko so se lahko prodajale suhe gobe ne glede na njih kvaliteto. Vsled tega so se nabiralci gob odvadili snažnosti in metali v suhe gobe vse črvive dele, da celo blatne odrezke gobnih korenin itd. ter je bilo tako blago po večini umazano in temno. Pri sušenju gob se tudi ni pazilo na rezanje in so iz nekaterih delov Dolenjske in Gorenjske nosili na trg zelo debelo rezane suhe gobe. Izjemo, kjer so gobe cel čas pravilno srednje tanko rezali in samo lepe in nečrvive sušili, so tvorili nekateri kraji Posavja in Štajerske, zato so pa tudi ti nabiralci prišli na svoj račun in dosegli vedno najvišjo ceno.

Svarimo in opozarjamo nabiralce gob, naj letos gobe srednje tanko in enakomerno režejo, tako, da ostane suhi gobi naravna sveža bela barva, naj črvive in nesnažne dele gob sušijo posebej ali pa iste že v svežem stanju porabijo za domačo kubo, ker bodo za lepo blago dobili veliko več denarja kakor pa za blago, ki je pomešano s črvivimi deli in umazanimi odpadki.

To še posebej povdarjamo, ker bodo letos, sodeč po skušnjah minulega leta, kupci v tem pogledu zelo natančni in to še posebej, če dobimo bogato rast ter bo prišlo za kupčijo v poštev samo lepo blago, dočim slabo nabranega, predebelo rezanega in zanikrno posušenega pa sploh ne bo mogoče ali pa le za mal denar prodati.

Ako bi kdo želel še kakšno pojasnilo in navodilo, naj se obrne na veletrgovce z gobami v Ljubljani, ki bodo radevolje dali vsak čas potrebna navodila in pouk.

Ob tej priliki opozarjamo, da je pri nabiranju gob najvažnejše pravilo to, da se gob ne sme iz zemlje ruvati, temveč se jih naj pri dnu odreže, ker se z ruvanjem gob uničuje v zemlji gobje leglo, iz katerega goba klije in se s tem uničuje in preprečuje nadaljnje razvijanje in rast gob na istem mestu. To se maščuje že leto za letom v različnih krajih, posebno v okolici mest, kjer ljudje takorekoč ropajo gobe iz zemlje, samo da dosežejo trenutni dobiček s prodajo svežih gob na trgu v mestu.

Zelo važno je tudi to, da se stare gobe, ki itak niso za nobeno rabo, ne bere, ampak pusti v gozdu popolnoma dozoreti, ker se pod njenim klohurom ali kapico nahajajo lističi, bodice ali cevke, na katerih je trosišče, to je mesto, na katerem se tvorijo majhni trosi slični prahu, ki so vidni komaj z drobno-gledem. Ko goba popolnoma dozori, padajo ti trosi na zemljo, kjer izklijajo kakor seme v nove gobne niti in dalje v gobe.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 31. maja so pripeljali špeharji na 31 vozeh 67 komadov zaklanih svinj. Meso je bilo po 14 do 17.50, špeh pa po Din 18 do 20.50. Kmetje so pripeljali 10 voz krompirja po 0.50 do 1, 8 vreč čebule po 2.50 do 3 Din. Nadalje 12 voz sena po 50 do 65 Din, 3 voze slame po 40 do 45 Din, škop slame po 1.50 do 2 Din. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 1.25 do 1.50, oves 2, kuruza 2, proso 2.50 do 3, fižol 2.50 do 3, fi-

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memoranda, šopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Roroška c. 5

žnosti. Poslušajte prošnjo trepetajoče soproge in potrte matere, hitite, delajte skupno ter rešive, kar se še rešiti da. Zgodovina vaše domovine bo poročala o delu, ki ste ga storili za mir — solze matere in sina, kateremu ohranite očeta, bodo najlepši biseri v vaši grofovski kroni.«

Tako je prosila užaljena soproga moža, ki ni zaslužil take ljubezni, svojo tekmovalko. Njene besede so ponosno Hrvatice zapekle v srcu, žena, ki je bila samozavestna in je plamtela v strasti, je stala pred užaljeno trpinko kakor uničena, ker ni mogla razumeti mirne vdanosti in samozatajevanja.

Zrinjska je zdaj bila bleđa, zdaj rdeča v obrazu, po njenih žilah je drvela vročica, njen pogled se je uprl v lepi bleđi obraz užaljene. V vsem njenem bitju se je v tem trenutku izvršila velika sprememba.

»Grofica Ana,« vzklikne bolestno, se začne tresti na celem telesu ter pograbi roke grofice Tatenbahove, »kako plemenita velika duša si ti! Ti čista, blaga, velikodušna trpinka, Ana Katarina Zrinjska ni vredna, da jo samo pogledaš, še manj, da ji ponudiš roko, da se povrne na pot pravice in časti.«

Po teh besedah pade grofica Zrinjska, premagana od velikodušnosti ter plemenitosti grofice Tatenbahove, pred njo na tla ter pokrije svoj obraz z rokami.

Toda grofica Tatenbahova jo dvigne.

»Ana Katarina,« reče milo, »ti mi vrneš srce mojeja soproga ter moji hiši mir; v mirnem trenutku ti bo rekel glas tvojega dobrega angela, kaj imaš storiti, da se tvoj in moj soprog vrmeta na pot pravice in časti.«

Po teh besedah se izvije Ana Tatenbahova rahlo iz objema grofice Zrinjske ter stopi k durim, toda še enkrat se obrne in reče:

»Grofica, slišite, nikdar ne sme zvedeti moj soprog o tem pogovoru, najina dolžnost je, da ga rešive, ne da bi žalile njegova čustva.«

Še enkrat pogleda plemenita gospa proseče na presenečeno nasprotnico, nato pa zapusti sobo ter se takoj odpelje v Freihaus.

Grofica Zrinjska pa je pod vtisom celega dogodka padla na tla, zakrila z obema rokama obraz ter preživela v tem trenutku najtežjo uro svojega življenja, dokler ji ni rekel rahel glas njenega konjušnika, da se bliža polnočna ura in je prišel čas vrnitve v Čakovec.

žol v stročju 16, grah 6 Din Kokoš 50 do 60, par piščancev 35 do 55, raca 25 do 45, gos 50 do 65, kozlič 60 do 130, domači zajec 5 do 60 Din. Česen 14, kisló zelje 3 do 4, kislá repa 2, gobe 20 do 24, jabolka 10 do 16, suhe slive 10 do 14 Din. Mleko 2 do 2.50, smetana 12 do 14, surovo maslo 36 do 48, jajca 0.65 do 1, med 14 do 16, črešnje 12 do 14 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 30. maja tega leta je bilo pripeljanih 372 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad od 115 do 175 Din; 7 do 9 tednov stari od 200 do 250 Din; 3 do 4 mesece stari od 300 do 380 Din; 5 do 7 mesecev stari od 450 do 580 Din; 8 do 10 mesecev stari od 650 do 880 Din; eno leto stari od 1000 do 2200 Din. En kg žive teže od Din 11 do 12.50; en kg mrtve teže od Din 17 do 18.50.

Velika gospodarska manifestacija se vrši v Ljubljani od 29. maja do 9. junija tega leta s prireditvijo X. jubilejnega vzročnega velesejma pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Prireditelj bo največja dosedaj prirejenih. Na sejmišču, ki obsega 40.000^q prostora, je postavljenih devet velikih razstavnih zgradb, ki imajo pod svojim krovom skoraj 800 razstavljalcev iz tu in inozemstva. Zastopane so industrije vseh branž in faktično bo podana tu kupcu ogromna izbira najraznovrstnejšega prvovrstnega blaga po tovarniških cenah. Posebno opozarjamo na specijelne oddelke, to so tekstilije, usnje, papir in lepenka, pohištvo, stroji in kovine, poljedelski stroji, moderna higijena, perunina itd. Ob tej priliki si zamorejo obiskovalci ogledati prirodne krasote divne Slovenije. Uprava velesejma preskrbi ugodne avtobus-zveze z letovišči in zdravilišči. Legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje na železnici, prodajajo denarni zavodi, trgovske in obrtniške organizacije, železniške postaje, Putnik itd.

Pustiv na vekemaj. Zakonska Grčarjeva sta se zopet sprla, in sicer zares, zadnjikrat in za zmeraj, kakor je rekla Grčarica, ko se je oblačila in spravljala stvari, da se vrne k svoji materi v pustiv za vekemaj. Grčar je molčal in mirno čital svoj časopis. Ko je bila žena gotova, ji položil na mizo 25 Din za vlak. Ona vzame denar, ga šteje in šteje, gleda moža — on pa njo — nato se pa ona obregne: »To je premalo; kje je pa denar za nazaj!«

Mariborsko sejmsko poročilo. Priganih je bilo 22 konjev, 18 bikov, 188 volov, 306 krav in 15 telet; skupaj 477 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 27. maja tega leta so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9 do 9.50; poldebili voli od Din 7.50 do 9; plemenski voli od Din 7 do 8; bikji za klanje od Din 7 do 10; klavne krave debale od Din 7 do 8.75; plemenske krave od Din 5.50 do 5.25; krave za klobasarje od Din 3 do 4.50; molzne krave od Din 6 do 7; breje krave od Din 5.50 do 7; mlada živina od 8 do 9.50.

Mesna cena v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste od Din 14 do 16. Meso od bikov, krav in telic od Din 10 do 14. Telečje meso I. vrste od Din 20 do 25; telečje meso II. vrste od Din 14 do 16. Svinjsko meso sveže od Din 15 do 23.

NAŠA DRUŠTVA

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolice priredi dne 20. julija tega leta veliko romanje v Petrovče pri Celju. Vsi, ki bi se radi udeležili tega romanja, naj se prijavijo najkasneje do 20. junija pri odbornicah ali pa v pisarni Krščanske ženske zveze, Aleksandrova cesta 6/L, ki posluje vsako sredo in soboto od 8. do 12. ter od 2. do 5. ure. V slučaju velike udeležbe se preskrbi poseben vlak. Romanje se lahko udeležijo tudi nečlani. Natančnejša pojasnila se bodo še objavila. — Odhor.

Črešn'evci pri Slov. Bistrici. Bralno društvo v Črešnjevcu priredi dne 15. junija tega leta tombolo. Pripravljenih je veliko lepih dobričkov. Vsa naša društva sosednih župnij, kakor tudi domači farani se vabijo, da 15. junija gotovo pridejo na tombolo, kjer jih čakajo lepi dobrički. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo društvenega doma. Na veselo svetenje na Črešnjevcu 15. junija tega leta! — Bog živi!

Zgornja Pelskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« je priredilo skupno z domačim cerkvenim pevskim zborom dne 1. junija tega leta izlet v Svečino nad Mariborom in ob tej priliki uprizorilo ob treh popoldne po večernih v prostorih gradu Svečina krasno, do solz ganljivo žalogro v petih dejanjih »Živa pokopana«.

Sv. Marija v Puščavi. Izobraževalno društvo naznanja, da uprizori na binškošni pon-

deljek, dne 9. junija ob pol štirih popoldne v prostorih gostilne gosp. A. Kores, Sv. Marija v Puščavi spevoigro »Kovačev študent« v treh dejanjih Pevski zbor pa zapoje par narodnih pesmi. Prijatelji vesele zabave, vjudno vabljeni!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Na binškošni ponedeljek popoldne ob pol štirih uprizorijo v dvorani g. Josipa Krajnc diletantje katoliškega prosvetnega društva »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah A. Medvedovo štiridjansko igro »Stari in mladi«. Igra je vzeta iz življenja in je zato lepa in poučna. Sentjurčani le pridite k prireditvi v obilnem številu, ne bo vam žal!

Središče ob Dravi. Materin dan proslavi na Binškošti, dne 8. junija po večernicah v Društvenem domu tukajšnje izobraževalno društvo. Na sporedu so deklamacije, govor g. S. Cajnkarija, docenta bogoslovja v Mariboru, krasna igra »Materinsko srce« in simbolična »Za materjo«. Ker je prireditelj vezana s stroški in zlasti, ker je imelo društvo veliko izdatkov ob priliki higijenske razstave, mora pobirati vsotopnino za sedeže Din 6.—, stojišča Din 3.—. Drage matere, pridite k tej svoji prireditvi in vsi, ki matere ljubite, pridite, da jih hoste ljubili in spoštovali še bolj!

Frenkovec. Za binškošne praznike priredi tukajšnje prosvetno društvo »Slomšek« sklopično predavanje o Lurdu. Ker je to nekaj posebnega in lepega, vabimo vse, da se poslužijo te ugodne prilike pri tako nenavadni prireditvi. Predavanje bo oba binškošna praznika. Pridite vsi!

Ponikva. Katoliško prosvetno društvo na Ponikvi ob južni železnici uprizori na binškošni ponedeljek zelo zanimivo igro »Zdravnikov strežnik«, burko v treh dejanjih. Igra se vrši takoj po večernicah pod župnijskim kozolcem. Prijatelji dobre zabave, vabljeni ste v obilnem številu od blizu in daleč: igra bo s svojo izredno zanimivostjo vsakogar zadovoljila.

Leško. Materinski dan dne 18. maja je bila zelo posrečena prireditelj. Program, nastopi mladine, obilen obisk, lep blagajniški donos in moralni učinek prireditve — vse, prav vse je podnetilo navdušenje odbora tukajšnjega novega ženskega dobrovoljnega društva »Blago srce« za nadaljnje delo. Posebno lep uspeh je imel naš deklitški članski naraščaj, kajti akcija raznečevanja cvetic je društvu donesla Din 1400. česar bi nikdo ne bil pričakoval. V tem oziru so se posamezni Laščani izkazali z redko in vzgledno velikodušnostjo ter skoro nepričakovanim razumevanjem za naše ideal-

XIII.

Božični večer v gradu Račje.

Nepokojni vi ljudje!
V daljno strmo visočino,
V brezen temnih globočino
Vam uhajajo željé!

Levatik.

Bil je božič leta 1669. Na jasnem nebu so se lesketale zvezde in v velikih dvorani v Račju je gorelo mnogo luči okoli srebrne, z rdečo barvo prevlečene rože, pod katero so se hoteli danes gospodje sub rosa zabavati.

Okrogla miza je bila opremljena s krasnim jedilnim orodjem iz kristala in jaspisa, s srebrnimi in zlatimi skledami, vsaka 23 funtov težka, in v teh so bila izbrana jedila, pecivo in sadje kakor na cesarski mizi. Na sredi mize so stale krasne sveže cvetlice, katere je prinesel vrtnar iz sobane, kjer je gojil to lepoto črez zimo; z marmornatih sten, na katerih so tudi bile pritrjene svetilke, so gledali pradedi grofovske hiše v naravni velikosti prav resno na omizje; v peči, okrašeni ob strani z glavami mladih levov, pa je

prasketal ogenj ter razširjal po obširni dvorani, prepojeni od zlahtnih vonjev, prijetno toploto.

Sluge v gradu so letali sem in tja, da spravijo v red še zadnje, kar je manjkalo. Kakor maršal s svojo palico je stal kot nadzornik ter reditelj cele svečanosti star vojak, katerega je dal nalašč poklicati grof Tatenbah iz Podčetrčka v Račje. Bil je Laslo Fekete, ki je nameraval iti v kratkem na Ogrsko.

Tako je stala dobro obložena miza sub rosa pripravljena, da sprejme goste. Od teh so bili moški še zunaj v gozdu na lovu. Le nekaj gospa, ki so bile vabljene, je sedelo v stranski sobi, ker so čakale na moža, ki so že prihajali. Že se je namreč slišalo lajanje psov na dvorišču, v nekaj trenutkih so prispeli pričakovani gospodje v grad.

Bili so najboljši grofovi prijatelji, njim na čelu grof Zrinjski, hrvatski ban, ter Karol grof Thurn, deželni glavar goriški, baron Locatelli ter več drugih gospodov iz Ogrske, ki so pripadali tajni zvezi.

V njih sredi je stopal grof Tatenbah v lovski suknji. V stranski sobi se je hitro preoblekel ter izročil lovsko suknjo, nož in puško svojemu slugi Boltažarju.

Zopet nov zvezek Karl Mayevih spisov

izšel

namreč

II.

zvezek

„PO DIJEM RUNDISTAND“

z vsebino: V ječi - iz ječe
slov. Amadije. Cena 13 Din.

Naroča se pri

Civilni knjigarni, Maribor